

یک کتاب از انتشارات

آدن و آدم

سر ویس خیر - پریسا حیدری: کتاب «آدن و آدم» نوشته‌ی عبدالرضا جغتایی عضو هیات علمی دانشکده عمران دانشگاه شریف است. این کتاب در مورد سیستم‌های هوشمند و تغییر و تحولات پیش‌رفته‌ی آن است که به صورت یک داستان علمی در این کتاب مطرح شده است. دلیل این راه که یک مهندس عمران به این موضوع پرداخته، خود دکتر جغتایی این گونه توضیح داد: «اواخر سال ۷۰ تحقیقی در این زمینه داشتیم و علاقه‌مند به تکامل فکری شده بودم. در همان اواخر سال ۶۰ که به نتایج خوبی رسیده بودم، ترجیح دادم به صورت کتاب بنویسم و در سال ۷۰ یک نسخه از آن را به صورت ناشر - مولف چاپ کردم به اسم «دیدگاه مصنوعی» که البته می‌توانست بهتر از آن هم باشد. بعد در سال ۸۲ ویرایش شد و تصحیحات و تغییراتی نگارشی و خیلی کم در درون مایه‌اش داده شد و بالاخره در سال ۸۸ به چاپ رسید که چاپش را هم انتشارات دانشگاه شریف به عهده گرفت.» داستان به این می‌پردازد که در دهه‌های آینده یک سیستم با هوش مصنوعی ساخته می‌شود و به دلیل شباهت زیادش با آدم آن را «آدن» می‌نامند. در واقع این آن توانایی یادگیری دارد و بنابراین به جای این که فقط برنامه‌ریزی شود در حقیقت مطالب را به آن یاد می‌دهند. با این حال که فکر می‌کنند خیلی به آدم شبیه است ولی نمی‌توانند تشخیص دهند که چه قدر از آدم عقب‌تر یا پیش‌رفته‌تر است، ولی پیش‌فرض ذهنی خودشان این است که از آدم عقب‌تر است و این پیش‌فرض هم ناشی از حس برتری آدم است. یکی از آموزگاران آدن به نام «بورگان» روند پیش‌رفت و تکامل رفتاری و ذهنی آدن را مورد بررسی قرار می‌دهد و خاطراتش را از رشد و تکامل فکری آدن تعریف می‌کند.

آدن در روند تکاملی خودش با خیلی از مشکلات و مسایل ذهنی و فلسفی و حتی عاطفی آدم‌ها برخورد می‌کند و نکته‌ی جالب این است که سازنده‌ها تصور هم نمی‌کنند که آن بتواند به درجات تکاملی انسان نزدیک شود ولی عملاً مشاهده می‌کنند که آدن توانسته به ابجدی از نکات انسانی برسد. البته به‌طور کامل نمی‌شود در این مورد قضاوت کرد. در هر صورت در آخر خواننده متوجه می‌شود که آدن به درجانی رسیده که گاهی حتی خصوصیات انسان دوستانه از خود نشان می‌دهد.

به گفته‌ی نویسنده‌ی کتاب: «خوبی این کتاب این است که موضوع پیچیده‌ی سیستم‌های هوش مصنوعی را به صورت داستان عملی بیان می‌کند و بیان فنی و کاملاً تکنیکی هوش‌های مصنوعی را ندارد و اغلب از المان‌های تخیلی هم استفاده کرده است. در انتهای کتاب هم خلاصه‌ای از مبحث شبکه‌های عصبی آمده که برای علاقه‌مندان ایده‌ای از تغییر و تحولات سیستم‌های هوشمند مبتنی بر سخت‌افزار داشته باشد.» برای تهیه‌ی کتاب به انتشارات دانشگاه شریف باید مراجعه کنید.

کارت دانش جویبی اینجناب	کارت دانش جویبی اینجناب
امیر قدرتی	نیما ناظری
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۶۲۰۵۴۱۷ در تاریخ ۸۸/۱/۱۱ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.	به شماره‌ی دانش جویبی ۸۵۱۰۸۵۸۳ در تاریخ ۸۸/۱/۱۳ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب	کارت دانش جویبی اینجناب
محمد هاشم عسکر	محمد اسد الهی بابلی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۸۷۰۰۹۴۷ در تاریخ ۸۸/۹/۱ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.	به شماره‌ی دانش جویبی ۸۸۳۰۰۴۲۲ در تاریخ ۸۸/۱/۱ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب	کارت دانش جویبی اینجناب
بهزاد انجداب	فراز نیاقی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۶۱۰۱۱۷۸ در تاریخ ۸۸/۱/۲۸ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.	به شماره‌ی دانش جویبی ۸۸۱۰۹۰۶۳ در تاریخ ۸۸/۱/۲۸ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

گفت و گو با مهندس روحانی،
مدیر عامل موسسه انتشارات علمی دانشگاهناشران سراغ
کتاب‌های ما نمی‌روند

شایان افراسیابی

وی در پاسخ به این سوال که چند درصد منابع دانش جویبان شریف را انتشارات دانشگاه تامین می‌کند می‌گوید که اطلاعی ندارد.

درون و بیرون

از او درباره‌ی تفاوت ناشران دانشگاهی و بیرون دانشگاهی می‌پرسیم. مدیر عامل انتشارات هدف ناشران دانشگاهی را انتشار کتاب علمی خوب، به زبان محلی، برای دست‌رسی دانش جویبان می‌داند. علاوه بر این، او معتقد است که این ناشران وظیفه دارند از دست‌آوردهای علمی استادان برجسته حمایت و پاس‌داری کنند. مثلاً در دانشگاه ما، او از دکتر مهری نام می‌برد که انتشارات، کتاب‌اش را صرفاً به همین منظور چاپ و منتشر کرده است. وی انتشار کتاب دکتر عالم‌زاده، استاد دانشکده‌ی مهندسی شیمی را، به عنوان مثالی دیگر برمی‌شمارد.

با این حال، روحانی معتقد است که ناشران بیرون دانشگاه، توجهی ندارند که کتاب‌ها را بدون غلط و مطابق استانداردها منتشر کنند، بلکه هدف‌شان بیش‌تر سودجویی است.

کمک‌ها قطع شد

بحث بعدی ما، درباره‌ی کارنامه و دست‌آوردهای موسسه‌ی انتشارات علمی شریف، در مدت فعالیت‌اش است. آیا انتشارات کم‌کار است؟ مهندس روحانی می‌گوید: «انتشارات سالی حدود ۱۵ کتاب چاپ اول دارد و ۵۰ عنوان هم سالیانه تجدید چاپ می‌شوند.» خود او معتقد است این میزان در مقایسه با «ناشران قدر» زیاد نیست، ولی «با توجه به کیفیت نشر و انتشار کتاب‌های بدون غلط و با رعایت استانداردهای نشر با کاغذ و مرکب و چاپ مرغوب» قابل قبول است. ضمن آن که به گفته‌ی او دانشگاه مدتی است دیگر کمک مالی به انتشارات نمی‌کند و در حال حاضر این موسسه استقلال اقتصادی دارد و زیر نظر هیات مدیره‌اش که اعضای آن مصوب هیات امنای دانشگاه

روند چاپ کتاب‌ها

- ۱- دست‌نویس کتاب به انتشارات ارائه می‌شود.
- ۲- متن توسط انتشارات بررسی می‌شود، و در صورت ترجمه بودن، با متن اصلی مقایسه می‌شود.
- ۳- کتاب به دانشکده‌ی مربوط ارسال می‌شود و ۳ تن از استادان آن دانشکده آن را بازبینی می‌کنند.
- ۴- متن به دست ویراستار می‌رسد و اگر ترجمه باشد هم از نظر علمی و هم از نظر ادبی، و اگر تالیف باشد تنها از نظر ادبی ویرایش می‌شود.
- ۵- در جلسه‌ی مشترک مولف/مترجم و ویراستار دوباره اصلاح می‌شود.
- ۶- نمونه‌خوانی و اصلاح دو بار دیگر انجام می‌شود.
- ۷- کتاب کنترل نهایی و فنی می‌شود.
- ۸- کتاب به چاپ‌خانه فرستاده می‌شود تا چاپ آن صورت گیرد.

هستند، فعالیت می‌کند.

او در پاسخ به این سوال که قطع کمک‌های مالی معاونت پژوهشی دانشگاه، بر روند کار انتشارات چه تاثیری خواهد گذاشت، کتاب‌های مربوط به انتشارات را به سه دسته تقسیم می‌کند: دسته‌ی اول کتاب‌هایی که هم از نظر علمی و هم از نظر مخاطب خوب هستند، دسته‌ی دوم کتاب‌هایی که از نظر علمی خوب‌اند اما چندان مخاطب ندارند. دسته‌ی سوم هم کتاب‌هایی که از نظر علمی قابل قبول نیستند. به گفته‌ی او، انتشارات علمی، کتاب‌های دسته‌ی سوم را اساساً چاپ نمی‌کند. اما تاثیر قطع کمک مالی دانشگاه، بیش از همه متوجه کتاب‌های دسته‌ی دوم خواهد شد. این کتاب‌ها اگر تالیفی باشند، برای حمایت از مولف چاپ می‌شوند، اما اگر ترجمه باشند تنها با سرمایه‌گذاری مولف یا اسپانسرها به چاپ می‌رسند.

۳۲ بار تقدیر

بعد از همه‌ی این حرف‌ها، اعتبار موسسه‌ی انتشارات دانشگاه شریف در داخل و خارج کشور چه قدر است؟ مدیر عامل انتشارات می‌گوید: «رئیس انجمن ناشران دانشگاهی، که موسسه‌ی انتشارات علمی شریف هم عضو آن است، به ما گفته بود که سال گذشته دو ناشر به عنوان ناشر برگزیده نامزد بودند. یکی انتشارات شریف و دیگری انتشارات سمت.» با این حال به گفته‌ی روحانی، از این جهت که انتشارات سمت، از نظر کمیت، از انتشارات دانشگاه جلوتر بود، در نهایت به عنوان ناشر برگزیده معرفی شد.

او معتقد است که «کتابی را که انتشارات شریف چاپ کند، هر ناشر دیگری چاپ کند، ورشکست می‌شود.» حتی می‌گوید: «ناشران قبل از چاپ هر کتابی، بررسی می‌کنند و از ما می‌پرسند که چه کتاب‌هایی را در دست چاپ داریم، تا سراغ آن‌ها نروند.»

به گفته‌ی او، کتاب‌های انتشارات دانشگاه، ۳۲ بار از سال ۷۴ تا کنون، به عنوان کتاب سال، یا کتاب برتر علمی از سوی نهادهایی مثل وزارت ارشاد، یا دانشگاه تهران، مورد تقدیر قرار گرفته. «در واقع از هر پنج عنوان، از یک عنوان‌اش تقدیر شده.» این را روحانی می‌گوید. علاوه بر این او از انتشار کتاب «مقاومت مصالح» توسط انتشارات علمی دانشگاه با فاصله‌ی بسیار کمی از عرضه‌ی جهانی‌اش، خبر می‌دهد. با این حال، ظاهر انتشارات از بازار خارج از کشور، سهمی ندارد: «ما تنها یک کتاب انگلیسی چاپ کرده‌ایم که آن هم از دبیر برگشت خورد. علت‌اش هم این است که تیراژ انتشار ناشران جهانی در حد میلیون است و بازارها را در انحصار خودشان دارند.» آخرین بحث ما، بازاریابی و فعالیت‌هایی است که انتشارات برای فروش بیش‌تر کتاب‌ها می‌تواند انجام دهد. مدیر عامل انتشارات، به اعطای نمایندگی به «انتشارات صانی» خبر می‌دهد و می‌گوید: «این فروشگاه نمایندگی ماست و همیشه کتاب‌های ما را دارد. ولی به صرفه نیست که خودمان یک فروشگاه دایر کنیم. مرکز توزیع مستقل هم نداریم.» با این حال به گفته‌ی او، انتشارات در نمایشگاه‌های بین‌المللی و داخلی حضور فعال دارد.

کارت دانش جویبی اینجناب
سیاوش صدیق زاده یزدی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۵۱۰۵۰۳۷ در تاریخ ۸۸/۱۲/۱ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
میر محمد مشرقی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۳۱۰۶۲۵۴ در تاریخ ۸۸/۱۲/۱۶ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
سید سجاد مرتضوی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۷۱۰۷۹۲۲ در تاریخ ۸۸/۱۲/۲ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
سیده فاطمه موسوی مجد
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۷۱۰۸۴۴۶ در تاریخ ۸۸/۱۱/۱۳ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
بابک صالح
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۴۱۰۵۰۰۲ در تاریخ ۸۸/۸/۲۶ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
مهدی حداد
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۶۲۰۸۱۶۹ در تاریخ ۸۸/۱۲/۱۵ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
ساناز گلدانی
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۷۷۰۲۵۷۳ در تاریخ ۸۸/۱۱/۱۸ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.

کارت دانش جویبی اینجناب
زینب کلانتری
به شماره‌ی دانش جویبی ۸۸۱۱۱۰۸۲ در تاریخ ۸۸/۱۱/۲۸ گم شده و از این تاریخ به بعد از درجه‌ی اعتبار ساقط می‌باشد.